

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **L. K.**, zast. Mgr. Barborou Kubinovou, advokátkou se sídlem Milešovská 6, Praha 3, proti žalované: **Mgr. Veronika Jakubovská, Exekutorský úřad Kutná Hora**, se sídlem Česká 325/41, Kutná Hora, za účasti osoby zúčastněné na řízení: Ing. I. S., v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. 9. 2017, čj. 48 A 50/2017-41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Krajský soud shora specifikovaným usnesením odmítl žalobu proti nečinnosti správního orgánu, kterou se žalobce domáhal, aby soud uložil žalované vyřídit jeho žádost ze dne 21. 2. 2017 o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

[2] Krajský soud se prvořadě zabýval tím, zda věc patří do pravomoci soudů ve správním soudnictví. Shledal, že soudní exekutor nespadá do žádné z kategorií povinných subjektů podle § 2 odst. 1 a 2 zákona o svobodném přístupu k informacím, a to ani do kategorie veřejné instituce, protože soudní exekutor zcela postrádá povahu instituce, jak ji vykládá stávající judikatura. Postavení soudního exekutora má smíšenou povahu, neboť je vykonavatelem nucených výkonů soudních a jiných rozhodnutí a zároveň vykonává i další činnost v rozsahu exekučního řádu. Není možné z jeho činnosti vyčlenit pouze tu část působnosti, která spočívá ve výkonu veřejné moci (tj. exekuční činnosti), a pouze v tomto rozsahu jej považovat za veřejnou instituci. Takový výklad Nejvyšší správní soud označil za nepřípustný; dílčí vyčlenění působnosti lze zohlednit u povinných subjektů podle § 2 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím (rozsudek NSS ze dne 3. 8. 2017, čj. 6 As 43/2017-46), ani do této kategorie však soudní exekutor nespadá, neboť jeho činnost nelze považovat za výkon veřejné správy.

[3] Krajský soud se rovněž zabýval otázkou, zda nelze za povinný subjekt považovat exekutorský úřad; dospěl k závěru, že nikoliv.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti vyjádřil názor, podle kterého je usnesení krajského soudu nezákonné, jelikož soudní exekutor je povinným subjektem; o žalobě proto mělo být meritorně rozhodnuto.

[5] K argumentaci krajského soudu nálezem Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16, stěžovatel namítl, že tento nález se týkal obchodní společnosti; u soudního exekutora je situace zcela odlišná. Veškeré subjekty lze rozdělit na dvou kategorií – veřejná instituce a soukromá instituce. Už letmým pohledem lze podle stěžovatele soudního exekutora podřadit pod kategorii veřejná instituce.

[6] Dále stěžovatel zrekapituloval znaky veřejné instituce, které vymezil Ústavní soud v nálezu ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06, a uvedl: „*Soudní exekutor je do své funkce jmenován ministrem spravedlnosti, tedy veřejnoprávním úkonem. Komplexní předpoklady pro výkon činnosti soudního exekutora, stejně jako jeho pracovníků, kteří se bezprostředně podílejí na exekuční činnosti, stanoví exekuční řád. Státní dohled nad činností soudního exekutora vykonává jednak Ministerstvo spravedlnosti, a dále rovněž některé okresní soudy. O tom, že činnost soudního exekutora je činností ryze veřejnou, resp. že účel jeho činností je veřejný, nemůže být sporu. K uvedenému lze navíc připočítat, že příjmy exekutora jsou odvislé od výše odměn stanovených podzákonným právním předpisem, vyhláškou Ministerstva spravedlnosti.*“

[7] Ve vztahu k exekutorskému úřadu stěžovatel namítl, že soudní exekutor je pouze osobou, která je pověřena vedením již existujícího exekutorského úřadu, jakožto státního úřadu, který vzniká na základě rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti a jehož existence není vázána na osobu soudního exekutora. Exekutorský úřad je podle stěžovatele státním orgánem, na který se vztahuje § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím.

[8] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnila s odůvodněním napadeného usnesení. Osoba zúčastněná na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal jí napadené usnesení krajského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.].

[11] Nejvyšší správní soud v prvé řadě konstatuje, že byla-li žaloba odmítnuta, přichází pojmově v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jako zvláštní ustanovení ve vztahu k ostatním důvodům podle § 103 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004-98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud se tak mohl zabývat pouze zákonností usnesení o odmítnutí žaloby.

[12] Krajský soud žalobu odmítl, protože dospěl k závěru, podle kterého soudního exekutora ani exekutorský úřad nelze považovat za povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 a 2 zákona o svobodném přístupu k informacím, pročež souzená věc nespadá do pravomoci soudů ve správním soudnictví. Stěžovatel v kasační stížnosti sporuje závěry krajského soudu pouze ohledně definice povinného subjektu podle § 2 odst. 1 citovaného zákona. Nejvyššímu správnímu soudu proto nepřísluší posuzovat správnost závěrů krajského soudu týkajících se možného podřazení žalované definici povinného subjektu podle § 2 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť je (až na výjimky) důvody kasační stížnosti vázán (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[13] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem v tom, že postavení soudního exekutora má smíšenou povahu. V takovém případě však nemůže být soudní exekutor považován za veřejnou instituci ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, a to ani ve vztahu k informacím, které se týkají výkonu veřejné moci (exekuční činnosti), protože *„[v]eřejné instituce jsou [...] povinnými subjekty vždy a ve vztahu k celé své působnosti, přičemž Nejvyšší správní soud pojem ‚působnost' ztotožňuje s rozsahem činnosti daného subjektu bez ohledu na to, zda jde o výkon vrchnostenské pravomoci (usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. října 2014, čj. 8 As 55/2012-62, č. 3155/2015 Sb. NSS, bod 103).*" (rozsudek NSS ze dne 3. 8. 2017, čj. 6 As 43/2017-46). O tom, že soudní exekutor (nikoliv exekutorský úřad) není státní orgán ani územní samosprávný celek, nebylo sporu.

[14] Z uvedeného plyne, že soudní exekutor nemůže být považován za veřejnou instituci ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Na tomto závěru nemohou ničeho změnit ani kasační námitky, jejichž argumentační hodnota tkví maximálně v tom, že postavení soudního exekutora má i své veřejnoprávní aspekty.

[15] Nejvyšší správní soud se s krajským soudem ztotožňuje také v závěru, že povinným subjektem nemůže být ani exekutorský úřad. Nejedná se totiž o úřad ve smyslu institucionálním, ale rozumí se jím soubor pravomocí exekutora k výkonu exekutorské a další činnosti trvale spojený s místem výkonu této činnosti. Nejedná se tedy o státní orgán.

[16] Smyslem soudního přezkumu není stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto Nejvyšší správní soud v podrobnostech a nad rámec důvodů zde již uvedených odkazuje na velmi podrobné, logické a výstižné odůvodnění napadeného usnesení. Se závěry krajského soudu týkajícími se posouzení žalované jako (nikoliv) veřejné instituce totiž bez výhrad souhlasí (srov. např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva Helle proti Finsku ze dne 19. 12. 1997, č. 20772/92, odst. 59. – 60.)

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[18] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly, a proto ji soud náhradu nákladů nepřiznal. Osoba zúčastněná na řízení nemá podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí žádné povinnosti uloženy nebyly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. února 2018

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu